Brännspegeln, som förr förvarades i Frötuna kyrka, ett prager-byte.

Vid anställd undersökning om hvad det blifvit af de föremål, Königsmark 1648 vid Prags intagande lade beslag på för svenska kronans räkning, kommo vi äfven att fästa uppmärksamheten vid brännspegeln, som förr förvarades i löwenska grafkoret i Frötuna kyrka, nu uti artilleri-muséet i Stockholm. Godsägaren W. Schürer von Waldheim meddelade också i förra häftet af denna tidskrift (s. 45—46) ett par rätt kuriösa handlingar rörande denna spegel samt framhöll, att den enligt sägen skulle ha blifvit tagen i Prag 1648, ehuru han ej synes sätta tro till uppgiftens riktighet. Dock finnas talande bevis för dess prager-ursprung.

I kejserliga slottet i Prag förvarades den kejserliga konstkammaren, hvarest kuriosa samt dyrbara historiska och konsthistoriska föremål blifvit samlade sedan kejsar Rudolf II:s tid (1576). Uti det rum i slottet, hvilket inrymde själfva konstkammarn, fanns emellan fönstren uppsatt: »Ein grosser Feuer Spiegel» (en stor brännspegel), enligt det före 1648 upprättade inventarium, som skattmästar Miseron vid konstkammarns plundring blef nödsakad att utlämna och som nu förvaras i Sko arkiv [1]). Denna brännspegel föll i Königsmarks händer; ty d. 31 aug. (g. st.) 1648 lät han inventera själfva konstkammarn, hvarest »1 grosser feuer-Spiegel» fanns kvar [2]). Brännspegeln tillika med allt det öfriga, som soldaterna vid plundringen af lillsidan af

[1]) "Verzeichniss Wass sich In ihrer Kays. Majst. Kunstkamer zu Prag befundten". Beda Dudik, Die Rudolphinische Kunst- und Raritätenkammer in Prag. Mittheilungen der k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale. XII Jahrgang 1867. S. XXXVI.

[2]) "Den 31 Augusti Anno 1648 ist die Kunstkammer aufm königl. Schloss Prage inventiret, und folgender massen befunden worden". Dudik, Anf. a. S. XLIII.

Prag lämnat orördt, tog Königsmark i förvar för regeringens räkning. Det bör anmärkas, att ännu en brännspegel förvarades i samma rum, men var placerad ofvanpå ett skrifbord och sålunda af små dimensioner. Äfven den tog Königsmark. Dessa båda brännspeglar, hvaraf endast den större intresserar oss, öfverfördes tillika med det öfriga bytet till Sverge, dit de anlände från Wismar i maj 1649 [1]).

Dr. Kristina ställde de i Prag tagna konstskatterna under markisen Raphaël du Fresnes vård. Denne upprättade också 1652 ett inventarium öfver drottningens konstsamlingar. I detta upptogos under rubriken »miroirs» (speglar) 5 från Prag, hvaraf tvenne voro *af stål*. Tvenne af dessa åter voro infattade i ramar af ebenholts och uppsatta på piedestaler af samma träslag. Den tredje däremot var af en mans höjd och infattad i en ram af päronträ. Alla dessa 3 stålspeglar voro tydligen vanliga, polerade, plana sådana i ramar, som den tiden ersatte våra dagars folierade glasspeglar [2]). Sålunda fanns ej brännspegeln, som af Königsmark tagits i Prag och öfverförts till Sverge 1652 i dr. Kristinas samlingar, hvadan hon troligen genast skänkt bort den. Hon behandlade i allmänhet det stora prager-bytet såsom sin egendom och skänkte fördenskull bort en stor del, hvilket du Fresne också har intygat.

Vi ha nu sett, att en stor brännspegel kommit från Prag till Sverge. Det återstår nu att se till, om den, som finnes i artilleri-muséet, är identisk med den förra. Arckenholtz berättar i sin dr. Kristinas historia åtskilligt om drottningens konstsamlingar och den del däraf, som kom från Prag, hvarvid han äfven talar om det »vackra och sällsynta kabinett», Königsmark vann vid Prags intagande och Kristina skänkte sin gunstling spanjoren Pimentelli, som dock tog det med sig vid sin afresa härifrån. Men Arckenholtz vet äfven att berätta [3]), det på hans tid (1751) fanns ett annat »Cabinet de Prague», som tillhörde *riksrådet baron Löwen*. Det hade kommit från familjen Fleming.

Nyssnämda riksrådet Löwen var ingen annan än grefve Axel Löwen, som 1741 af rikets ständer bekom de i löwenska graf-

[1]) Swederus, Stockholms magazin. I, 231.

[2]) Geffroy, Notices et extraits des manuscrits concernant l'histoire ou la litterature de la France. Paris 1856. S. 144.

[3]) Memoires concernant Christine, reine de Suede. 1751. 4:o. I, 390 n.